

Kotilava

Missä mennään -webinaari 24.4.2018

AVOIN TIEDE
JA TUTKIMUS

Riitta Koikkalainen, tietoasiantuntija
Kansalliskirjasto, kirjastoverkkopalvelut

050 448 9464
riitta.koikkalainen@helsinki.fi

KANSALLISKIRJASTO

Kotilava-hanke

Kotimaiset lehdet avoimiksi ja vaikuttamaan -hankkeessa edistetään kotimaisten tiedelehtien avoimuutta.

Kotilava oli alkuun osa osana opetus- ja kulttuuriministeriön rahoittamaa **Avoin tiede ja tutkimus** -hanketta, josta se sai rahoitusta vuosina 2015–2017.

Kansainvälisten tutkimusjulkaisujen avoimuutta edistetään osana kansallisia lisenssineuvotteluja (FinELib).

Kotilava-hankkeen kaksi osaa

Sähköinen toimitus- ja julkaisualusta

Suomen oloihin lokalisoitu versio OJS 3.0 -julkaisualustasta, journal.fi, avattiin käyttöön tammikuussa 2017.
(Tieteellisten seurain valtuuskunta, TSV)

Rahoitusmalli

Kotimaisten avointen tiedelehtien rahoitusmallin luominen.
(Kansalliskirjasto)

Miksi uusi rahoitusmalli? (1/2)

Tutkimusrahoittajat ovat alkaneet edellyttää, että heidän rahoittamansa tutkimusjulkaisut julkaistaan avoimesti.

Valtionapua 2014 saaneet lehdet (N 92)	
tuotot max (€)	130 000
tuotot min (€)	136
tuotot mediaani (€)	10 755

Tuotot 2014 yht. 1 893 139 €, josta myynti 707 337 €.

Valtionapua 2015 saaneet lehdet (N 94)	
tuotot max (€)	123 000
tuotot min (€)	360
tuotot mediaani (€)	10 700

Tuotot 2015 yht. 1 830 561 €, josta myynti 662 788 €.

Lehdet eivät synny itsestään. Kun teksti saapuu lehteen alkaa totinen työ.

Julkaisualustasta riippumatta lehtien tekemiseen tarvitaan resursseja.

Tekstin tie lehdessä

(1/5)

- ohjeet kirjoittajille, editoreille, graafikoille
- vastuutoimittaja: esiluenta, tekninen tarkistus
- hylätään tai annetaan korjausehdotukset
- vertaisarvioitsijoiden etsintä
- vertaisarviointi, tarvittaessa useampi kierros
- vastuutoimittaja: vertaisarvioinnin palaute kirjoittajalle

Artikkeli voidaan hyväksyä tai hylätä prosessin kaikissa vaiheissa.

Tekstin tie lehdessä

(2/5)

Arviointikriteerit

- sisältö
- relevanssi suhteessa lehden fokukseen
- laatu: onko artikkeli perusteltu tieteenalansa puitteissa
- artikkelin rakenne
- argumentointi: sisältääkö kirjoittajan oman kontribuution tai tulkinnan
- tutkimusetiikka, TENK.fi

Tekstin tie lehdessä

Vertaisarvioinnin jälkeen

(3/5)

- viimeistelevä editio
 - kieli ja sisältö julkaisukuntoon
 - luettavuus ja saavutettavuus
- **viimeiset** korjausluvut
 - kuvat, kuviot, taulukot varmasti julkaisukunnossa
 - sisältöotsikot
- viimeinen tekninen tarkistus
 - viitteet ja lähdeluettelo
 - taittoon valmistelu ja taitto
- kirjoittaja tarkistaa taittovedoksen

Tekstin tie lehdessä

(4/5)

Aikarajojen mentyä...

- kansikuva, ulko- ja sisäkannet
- sisällysluettelo
- toimituskunta- ja kustantajatiedot
- ilmoitukset ja mainokset
- painovalmiin taittovedoksen tarkistus
- painoon saattaminen ja painatus ja julkaiseminen, metadata ja vapaakappaleet, ilmaiskappaleet

Tekstin tie lehdessä

(5/5)

Julkaisemisen jälkeen

- jakelu tilaajille, kirjastoille ja irtonumeromyynti
- arkistointi ja pitkäaikaissäilytys
- tekijänoikeuksien hallinnointi

Seuraavien numeroiden teko jo pitkällä tässä vaiheessa.

Lehdessä artikkeleiden lisäksi myös muita painoarvoltaan tärkeitä tekstejä.

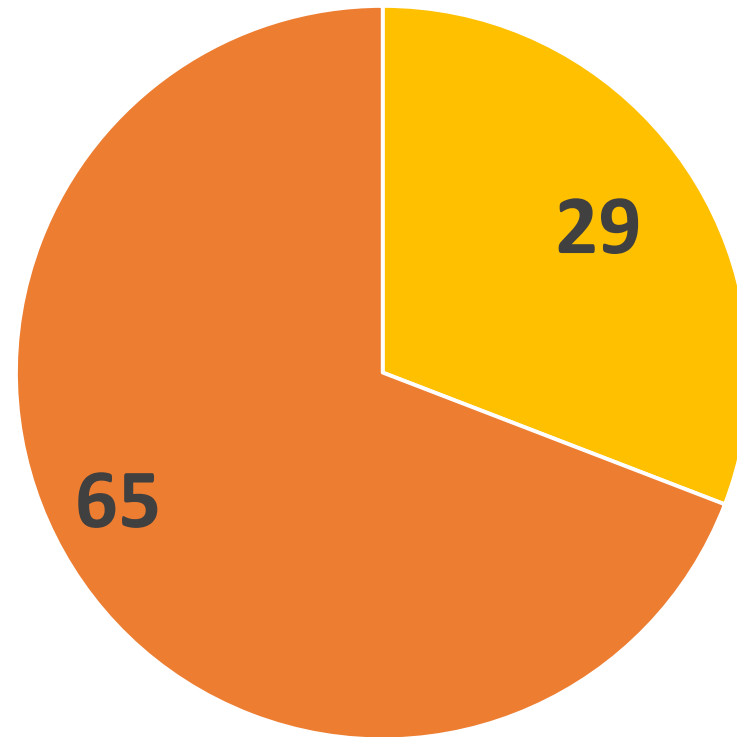
Lehtien vuosibudjetti

Valtionapua saaneiden
lehtien vuosibudjetti,
tilastovuosi 2015.

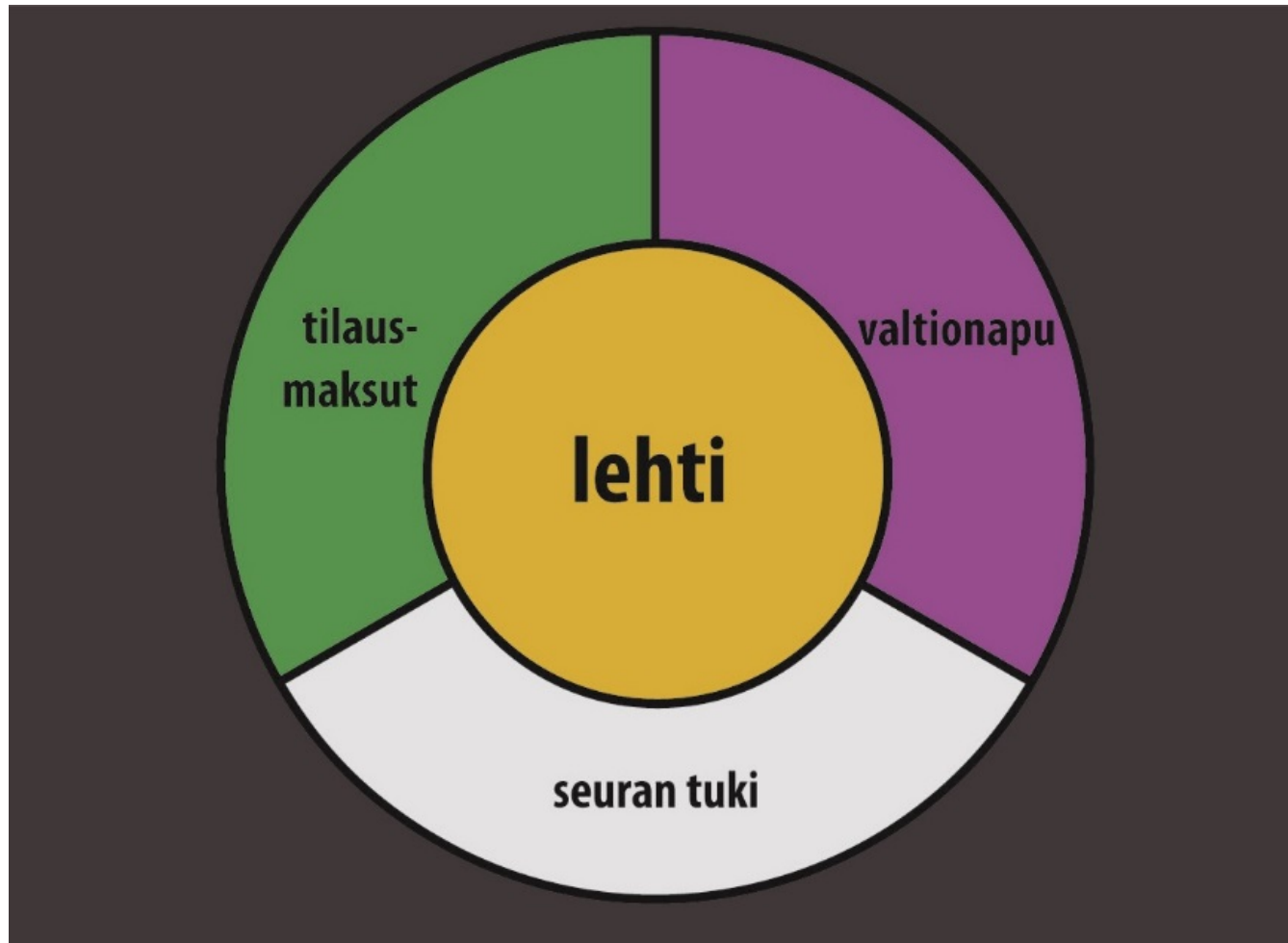
N = 94

65 kpl (69 %) alle 20 000 €

29 kpl (31 %) yli 20 000 €

Painettujen tiedelehtien tulorakenne 2015

Tärkeimmät tulonlähteet

- valtionapu 611 586 €,
- seuran tuki 545 519 € ja
- Tilausmaksut 662 789 €.

Valtionapua sai 94 lehteä. Niiden kulut olivat 1 973 000 ja tuotot 1 830 561 €. Vertaisarvioituja tekstejä julkaistiin 1 333 kpl.

Rakenteilla konsortio

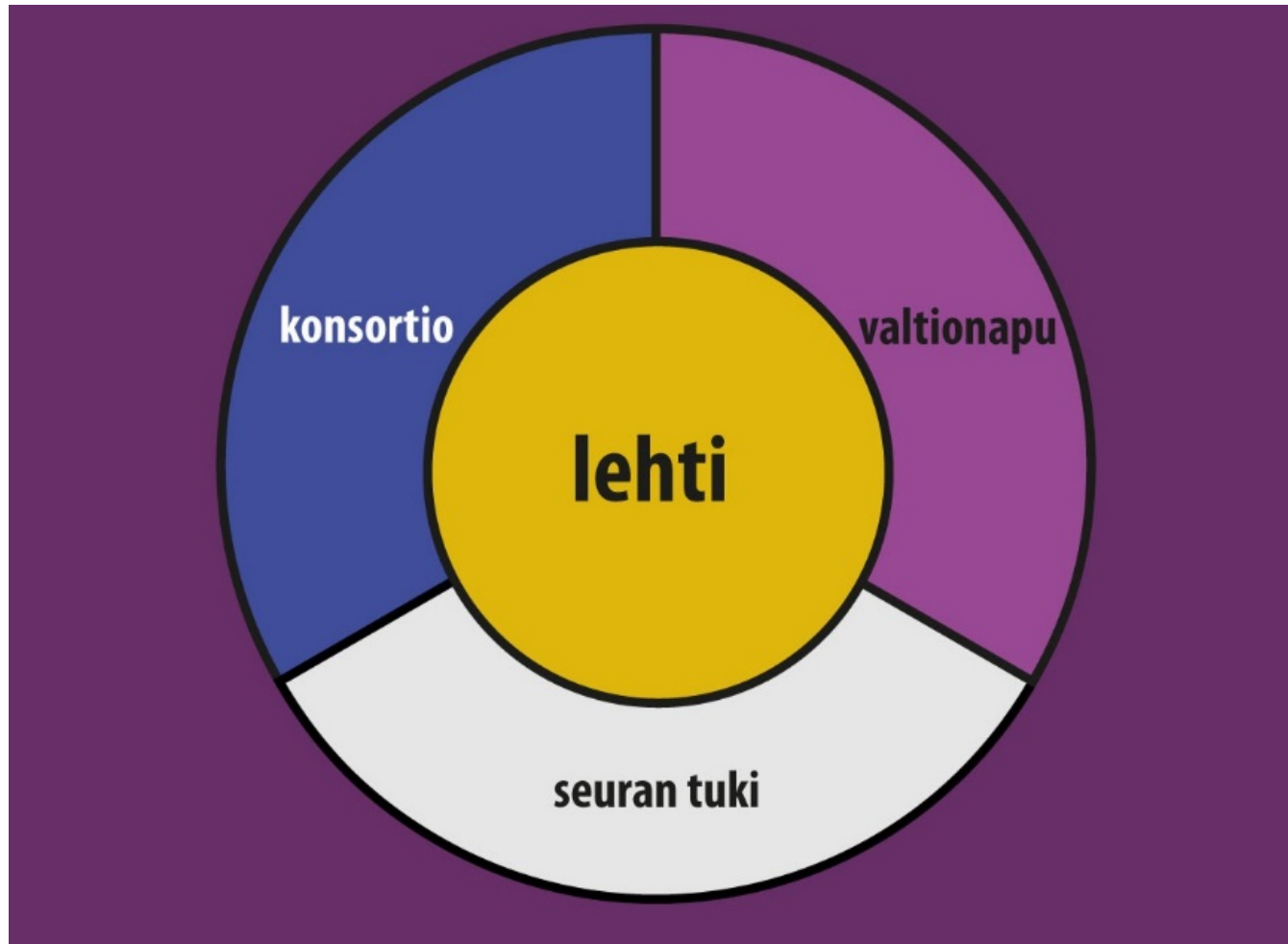
Kotilavassa luotu ehdotus rahoitusmalliksi mahdollistaisi kotimaisten tiedelehtien avoimuuden.

Tavoitteena on kerätä rahoitus lehtien avoimuudesta hyötyviltä tahoilta, joita ovat esimerkiksi yliopistot ja ammattikorkeakoulut.

Rahoituspohjaa etsitään vielä 2018 ajan, mutta malli on tarkoitus ottaa käyttöön vuoden 2019 alussa. Lehtiä tulee mukaan vaiheittain, ja kerättävä rahoitusosuus kasvaa lehtien määrän lisääntyessä.

Tulevaisuus: OA-tiedelehtien tulot

**Tärkeimmät
tulonlähteet
uudessa
rahoitusmallissa:**

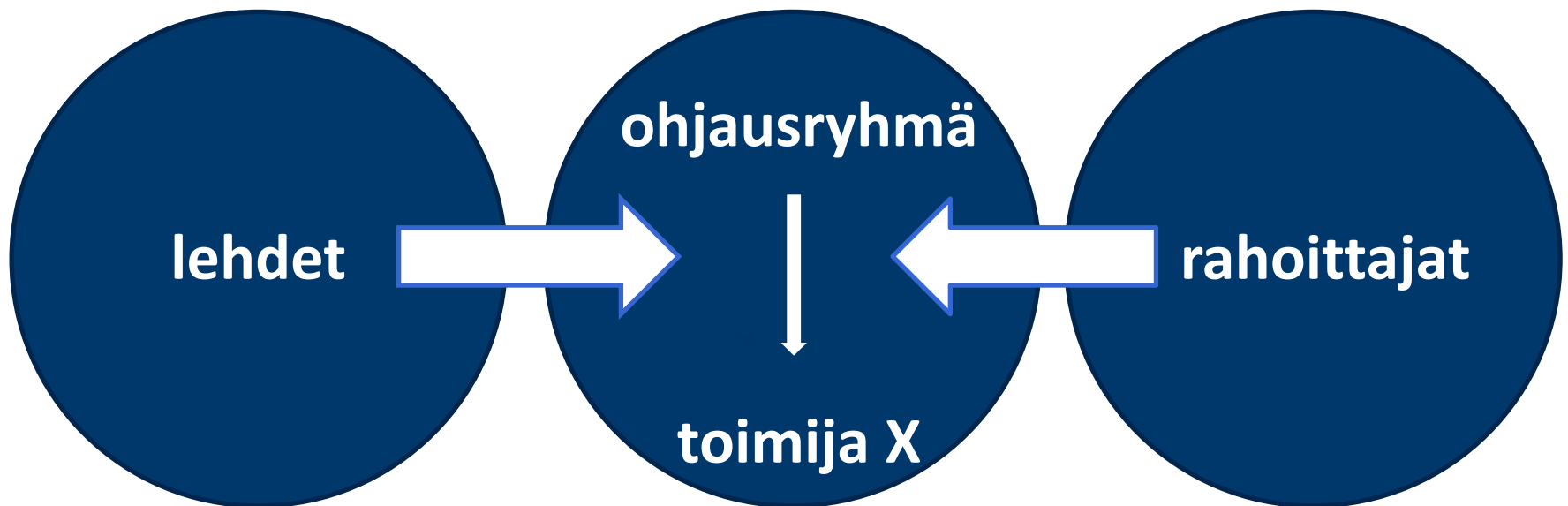
- valtionapu,
- seuran tuki ja
- konsortio.

**Artikkeleita noin
1 400 kpl vuodessa.**

**Kulut ja tulot
noin 2 milj. euroa
vuodessa.**

Hallintomalli, luonnos

Toimija X laskuttaa kutakin rahoittajaa, kukin lehti laskuttaa X:ltä oman osuutensa. X:ssä osaamista sekä lehtien että rahoittajien puolelta. Ohjausryhmä tukee ja valvoo toimintaa samaan tapaan kuin nyt.

Kotilavan hallinnointi

Toiminnan koordinoijan tehtäviä olisivat:

- (1) Toimintaa varten tarvittavan tiedon keruu ja laskelmien tekeminen, tietojen ja laskelmien päivittäminen;**
- (2) Rahan kerääminen rahoittajilta;**
- (3) Rahan jakaminen lehdille;**
- (4) Konsortioon liittyvä viestintä;**
- (5) Konsortion toimintaan liittyvä koulutus;**
- (6) Konsortion toiminnan fasilitointi;**
- (7) Kotilavan ohjausryhmän sihteerinä toimiminen ja**
- (8) Muut ohjausryhmän osoittamat tehtävät.**

Konsortioon liittyvän korkeakoulun osuus rahoituksesta lasketaan

$$a = b + c \cdot d$$

Korkeakoulu X:n maksuosuus

30 lehteä 19 900 €

1 500 € + 23 artikkelia · 800 €

60 lehteä 46 300 €

1 500 € + 56 artikkelia · 800 €

95 lehteä 67 900 €

1 500 € + 83 artikkelia · 800 €

a = korkeakoulun maksama summa rahoitusmallin piiriin kuuluvien lehtien avoimuudesta

b = perusmaksu (kaikki organisaatiot maksavat)

c = keskiarvo korkeakoulun tutkijoiden julkaisemien vertais-arvioitujen tekstien määrästä kolmen edellisen vuoden (esim. 2013–2015) ajalta ensimmäisen kirjoittajan mukaan

d = artikkelimaksu, laskettu lehtien taloustietojen perusteella

Vaiheittain eteenpäin

Organisaatio	Rahoitusosuus 30 lehteä	Rahoitusosuus 60 lehteä	Rahoitusosuus kaikki valtionapua saavat lehdet
AMK yht.	50200	58733	66200
YO yht.	157167	357167	562500
KAIKKI	207367	415900	628700

Kolmen vuoden sitoutuminen.

Eteneminen ajassa:

2018 neuvottelut rahoittajien (korkeakoulut, muut tutkimusta harjoittavat organisaatiot) ja lehtien kanssa

2019 konsortion toiminnan hienosäätöä, mukaan uusia rahoittajia ja lehtiä?

2020 konsortion toiminnan hienosäätöä

Palautetta kerätään koko ajan, ja yhteydenpito tiedejulkaisemisen kentän toimijoihin pysyy tiiviinä.

Konsortion rahoittajat ja Kotilava

Rahoittaja

- **Edistää tieteen avoimuutta**
- Sijoittaa omaan tulevaisuuteensa turvaamalla kotimaisten tiedelehtien olemassaolon julkaisukanavina.
- Saa näkyvyyttä ja vaikuttavuutta sekä kansallisesti että kansainvälisesti (esim. GoogleScholar)
- Säästää artikkeli- ja tilausmaksut sekä käsittelykulut

Rahoittaja sitoutuu

- Konsortion jäseneksi – vuosimaksu 1500 €
- Maksamaan artikkelimaksun 800 € per artikkeli tutkijoidensa julkaisemista artikkeleista Juulista kerätyn datan perusteella
- Konsortion rahoitusosuus vuosien 2013–2015 artikkelimäärien perusteella 1 500–151 000 €

Konsortiolehdiksi jos

Lehden sisältö on kokonaan, välittömästi ja pysyvästi avointa

- Lehden sisältö koostuu pääosin vertaisarvioituista teksteistä. Tämä on dokumentoitava jollain tavoin.
- Lehti ei peri kirjoittaja-, sivu- tai tilausmaksuja konsortion rahoittajaorganisaatioiden kirjoittajilta.
- Julkaistut tekstit saatetaan käyttöön [avoimella lisenssillä](#)
- Lehti hakee rekisteröintiä [DOAJ:iin](#).
- Lehdet ohjaavat kirjoittajia ottamaan käyttöön [ORCID-tunnisteen](#). Sen pitää näkyä artikkeleiden metadatatassa.
- Lehdet antavat artikkeleille [DOI-tunnuksen](#).
- Lehti sallii rinnakkaistallennuksen.

Tavoitteena kehittyvä infra

- Kaikki osalliset ovat mukana kehittämässä mallia.
- Tavoitteena nykyistä parempi tilanne kaikilla julkaisemiseen liittyvillä osa-alueilla.
- Aineistojen cc-lisensointi > Artikkelit voi tallentaa myös julkaisuarkistoihin lopullisina versioina.
- Kustantajien tuottamat viitetiedot käytettävissä yliopistojen omissa, kansallisissa ja kansainvälisissä järjestelmissä.

Jos konsortiota ei synny?

Menetetty mahdollisuus!

Lehdet kirjastojen kannalta hajanaisempi ja vaikeammin hallittava kokonaisuus.

Osa lehdistä ottaa käyttöön artikkelimaksut.

Kiitos!

